

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 109/2023

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Δ')**

Συνεδρίαση της 24^{ης} Οκτωβρίου 2023

Παρόντες

Προεδρεύων: Αντώνιος Τατσόπουλος, Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ.

Μέλη: Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Φωτεινή Δεδούση, Διονύσιος Κολοβός και Σταυρούλα Μπανάκου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Αθανασοπούλου, Πάρεδρος του ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ. 22572/19.7.2023 έγγραφο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής, Γενικής Διεύθυνσης Αντεγκληματικής και Σωφρονιστικής Πολιτικής, Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης, Τμήματος Υπηρεσιακής Κατάστασης Σωφρονιστικών Υπαλλήλων, Επιμελητών Ανηλίκων και Επιμελητών Κοινωνικής Αρωγής.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν, ενόψει του εκτιθέμενου στο ερώτημα ιστορικού και της διάταξης του άρθρου 4 παρ. 10α του ν. 4151/2013, δύναται ο πρώην υπάλληλος Ι.Κ. να επανέλθει στην υπηρεσία.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1.1. Ο Ι.Κ., με την υπ' αριθ. 205/2009 απόφαση του Δημάρχου Μαρκοπούλου Μεσογαίας (Γ' 658), διορίστηκε σε κενή οργανική θέση του κλάδου ΔΕ Δημοτικής Αστυνομίας. Ύστερα από την κατάργηση όλων των θέσεων των κλάδων ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ Δημοτικής Αστυνομίας των Δήμων, κατ' επιταγή του άρθρου 81 του ν. 4172/2013 (Α' 167), ο υπόψη Δήμαρχος εξέδωσε την 18201/26.9.2013 πράξη με την οποία διαπίστωσε την κατάργηση όλων ως άνω θέσεων στο Δήμο του. Με την 18202/26.9.2013 πράξη του ιδίου Δημάρχου, ο Ι.Κ. τέθηκε σε διαθεσιμότητα για οκτώ (8) μήνες και εντάχθηκε στο μηχανισμό κινητικότητας. Κατόπιν αίτησης του ιδίου, με την ΔΙΠΙΔΔ/Β.2Δ/241/οικ.13596/30.5.2014 απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Γ' 672/2.6.2014), τοποθετήθηκε προσωρινά και στη συνέχεια, με την 5159/02.02.2015 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Γ' 245/24.3.2015), μετατάχθηκε στο Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού, σε κενή οργανική θέση του Κλάδου ΔΕ Φύλαξης.

1.2. Ύστερα από τη θέση σε ισχύ του ν. 4325/2015 (Α' 47) με τον οποίο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 19 παράγραφος 1^α, επανασυστάθηκαν οι θέσεις και οι κλάδοι ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ Δημοτικής Αστυνομίας, ο Ι.Κ. υπέβαλε την υπ' αριθ. 7398/18.5.2015 αίτηση με την οποία ζήτησε την επάνοδό του στην οργανική θέση που κατείχε στον Κλάδο ΔΕ Δημοτικής Αστυνομίας του Δήμου Μαρκοπούλου Μεσογαίας Αττικής. Η αίτηση απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 7398/16.7.2015 πράξη του Δημάρχου, με την αιτιολογία ότι οι οργανικές θέσεις που κατείχαν πρώην δημοτικοί αστυνόμοι, οι οποίοι είχαν εν τω μεταξύ τοποθετηθεί οριστικά σε σωφρονιστικά καταστήματα ή σε υπηρεσίες ασύλου και μετανάστευσης δεν επανιδρύθηκαν στον επανασυσταθέντα Κλάδο ΔΕ Δημοτικής Αστυνομίας του Δήμου. Κατά της απορριπτικής απόφασης ο Ι.Κ. άσκησε αίτηση ακύρωσης ενώπιον του

Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, το οποίο, με την 429/15.2.2017 απόφαση, την απέρριψε με αιτιολογία όμοια προς εκείνη της προσβαλλόμενης πράξης.

1.3. Στις 16.01.2017 ο Ι.Κ. υπέβαλε την πρώτη δήλωση παραίτησης επικαλούμενος προσωπικούς λόγους. Στη δήλωση υπήρχε συνημμένη υπεύθυνη δήλωση, σύμφωνα με την οποία εκκρεμούσε σε βάρος του ποινική διαδικασία σε βαθμό πλημμελήματος. Στις 03.02.2017 υπέβαλε τη δεύτερη δήλωση παραίτησης επικαλούμενος και πάλι προσωπικούς λόγους. Στη δήλωση υπήρχε συνημμένη υπεύθυνη δήλωση με το εξής περιεχόμενο: «δηλώνω ότι επιφυλάσσομαι παντός νομίμου δικαιώματός μου σε σχέση με τη νομιμότητα της υπ' αρ. πρωτ. 7398/16-7-2015 απόφασης του Δημάρχου Μαρκοπούλου -- Μεσογαίας, η οποία μου κοινοποιήθηκε στις 20-7-2015 και της ψευδοερμηνευτικής - κανονιστικής "εγκυκλίου" - κανονιστικής Πράξης 14/οικ. 16773/15-5-2015 του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης αμφότερες πράξεις που αποτελούν την αιτία υποβολής της παραίτησής μου, όπερ αυτονόητα σημαίνει ότι επιφυλάσσομαι παντός νομίμου δικαιώματός μου εφόσον οι Πράξεις αυτές ακυρωθούν δικαστικώς σε συνέχεια αντίστοιχης αίτησής μου ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών». Ύστερα από την υποβολή της δεύτερης δήλωσης παραίτησης, η υπηρεσία εξέδωσε την υπ' αριθ. 14076/20.2.2017 (Γ' 221) πράξη, με την οποία διαπιστώθηκε η λύση της υπαλληλικής σχέσης του Ι.Κ. από 03.02.2017.

1.4. Στις 16.4.2018 ο Ι.Κ. υπέβαλε αίτηση (αρ. πρωτ. Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 29071/16.4.2018), με την οποία, αφού προέβη σε ανάκληση της δήλωσης παραίτησης, ζήτησε την επάνοδο του στην υπηρεσία επικαλούμενος ότι η οικειοθελής αποχώρησή του ήταν προϊόν πλάνης, ως προς το δικαίωμα επανόδου σε θέση του κλάδου ΔΕ Δημοτικής Αστυνομίας του Δήμου Μαρκοπούλου Μεσογαίας, όπως επίσης και ως προς το δικαίωμα συνταξιοδότησης. Η υπηρεσία ζήτησε από τη Γενική Διεύθυνση Μισθών και Συντάξεων του Δημοσίου Τομέα ενημέρωση σχετικά με το αίτημα του Ι.Κ. για συνταξιοδότηση. Η τελευταία, με το υπ' αριθ. 76778/2018/30.4.2019 έγγραφο, γνωστοποίησε ότι δεν υφίσταται παρόμοια αίτημα, απάντηση η οποία τέθηκε υπόψη του Ι.Κ.. Στις 29.10.2019 (αρ. πρωτ. 78685/29.10.2019) ο Ι.Κ. υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης. Επ' αυτής ο e-ΕΦΚΑ εξέδωσε την υπ' αριθ. 43463/2022 απορριπτική πράξη με την αιτιολογία ότι «ο αιτών υπάλληλος με βάση τη συντάξιμη

υπηρεσία του από έτη 06-10-06, για την οποία ασφαλίστηκε στο Δημόσιο και τον από έτη 2-0-18 χρόνο, για τον οποίο ασφαλίστηκε στο ΙΚΑ, δεν αποκτά δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο, επειδή δεν πληρούνται για αυτόν οι διατάξεις του άρθρου Ι παρ. 1 περ. α του π.δ. 166/2000 που απαιτούν τη συμπλήρωση 25ετούς τουλάχιστον πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ούτε έχει συμπληρώσει 15 έτη συντάξιμη υπηρεσία και το 67^ο έτος της ηλικίας του ώστε να τύχουν εφαρμογής στο πρόσωπό του οι διατάξεις του νόμου 4093/2012 για τους νέους ασφαλισμένους». Την πράξη του e-ΕΦΚΑ μαζί με την από 31.01.2023 (δεύτερη) αίτηση περί ανάκλησης της παραίτησής του λόγω πλάνης, ο Ι.Κ. κατέθεσε στην ερωτώσα Υπηρεσία στις 31.1.2023 (αρ. πρωτ. Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής 3275/31.1.2023), ήτοι εντός της αποκλειστικής προθεσμίας του άρθρου 4 παρ. 10α του ν. 4151/2013.

Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Στα άρθρα 147 και 148 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (υπαλληλικού κώδικα), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α' 26), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 147 «Η υπαλληλική σχέση λύεται με ... την αποδοχή της παραίτησης ... του υπαλλήλου».

Άρθρο 148 «1. Η παραίτηση αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου και υποβάλλεται εγγράφως. Αίρεση, όρος ή προθεσμία στην αίτηση παραίτησης θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί. 2.... 3.... 4. Ο υπάλληλος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την υποβολή της αίτησης παραίτησης μπορεί να την ανακαλέσει εγγράφως, εφόσον αυτή δεν έχει γίνει αποδεκτή σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο. 5. Η αίτηση παραίτησης γίνεται αποδεκτή με πράξη που εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο και δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η υπηρεσία δεν μπορεί να κάνει αποδεκτή την αίτηση παραίτησης πριν από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της. Αν μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παραίτησης ο υπάλληλος επανέλθει με δεύτερη αίτηση, εμμένοντας στην παραίτηση του, αυτή γίνεται αυτοδικαίως αποδεκτή και λύεται η υπαλληλική σχέση από την ημέρα υποβολής της δεύτερης αίτησης... Για τη λύση της υπαλληλικής

σχέσης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 6. ...».

3. Στο άρθρο 4 παρ. 10 του ν. 4151/2013 (Α' 103) «Ρυθμίσεις για την τροποποίηση και τη βελτίωση συνταξιοδοτικών, δημοσιονομικών, διοικητικών και λοιπών διατάξεων του Υπουργείου Οικονομικών» ορίζονται τα εξής: «Υπάλληλος που αποχωρεί από την Υπηρεσία προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί και λόγω πλάνης περί τα πράγματα δεν πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της σύνταξής του, μπορεί να επανέλθει στην Υπηρεσία μετά από αίτησή του, η οποία υποβάλλεται στον φορέα που αποχώρησε εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων, το οποίο και τον πληροφορεί σχετικά.».

4. Στην αιτιολογική έκθεση της παραπάνω διάταξης αναφέρονται τα εξής: «Έχει παρατηρηθεί, ότι σε πολλές περιπτώσεις και λόγω της πολυνομίας που υπάρχει σχετικά με τα συνταξιοδοτικά θέματα, υπάλληλοι αποχωρούν από την Υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις για αυτήν. Για το λόγο αυτό, με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 10 δίνεται η δυνατότητα στους υπαλλήλους αυτούς να επανέλθουν στην Υπηρεσία υπό την προϋπόθεση ότι η πλάνη των υπαλλήλων αυτών προκύπτει από σχετικό έγγραφο ή πράξη απορριπτική ή μελλοντικής συνταξιοδότησης της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, καθώς και από την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών δεδομένων της υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

5. Με τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 10 του ν. 4151/2013 θεσπίσθηκε η δυνατότητα επανόδου δημοσίου υπαλλήλου ο οποίος αποχώρησε από την υπηρεσία προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί εφόσον η αποχώρηση υπήρξε προϊόν πλάνης ως προς τη συνδρομή των όρων και των προϋποθέσεων για την αναγνώριση του

συνταξιοδοτικού δικαιώματος και ως προς την άμεση καταβολή της σύνταξης (Γνωμ. ΝΣΚ 262/2017, σκ. 8). Η σχετική αίτηση πρέπει να υποβληθεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων.

6. Στην περίπτωση του εξεταζόμενου ερωτήματος, ιδιαίτερα δε από τις αναγραφόμενες ως αιτίες των δύο δηλώσεων παραίτησης δεν προκύπτει, καν γραμματικώς, πρόθεση του Ι.Κ. για συνταξιοδότηση. Περαιτέρω ο Ι.Κ. εκδήλωσε πρόθεση συνταξιοδότησης, το πρώτον, μόλις στις 29.10.2019, ήτοι σε χρόνο πόρρω απέχοντα της ημερομηνίας λύσης της υπαλληλικής σχέσης (03.02.2017), διαπίστωση η οποία δεν επιτρέπει, αντικειμενικώς, την αποκατάσταση οργανικής σχέσης μεταξύ της δήλωσης παραίτησης και της πρόθεσης συνταξιοδότησης, ως αξιώνει η υπόψη διάταξη. Τέλος, δε και σε κάθε περίπτωση, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης παραίτησης τόσο η ηλικία όσο και ο διαθέσιμος χρόνος συντάξιμης υπηρεσίας δεν παρείχαν στο Ι.Κ. πεδίο προς δημιουργία πλάνης περί του δικαιώματός του προς σύνταξη.

Απάντηση

7. Κατόπιν των ανωτέρω, στο ερώτημα που υποβλήθηκε πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, να δοθεί αρνητική απάντηση, ήτοι ότι η διάταξη του άρθρου 4 παρ.10α του ν. 4151/2013 στερείται πεδίου εφαρμογής στην περίπτωση του Ι.Κ.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 6 Νοεμβρίου 2023

Ο Προεδρεύων του Τμήματος

Η Εισηγήτρια

Αντώνιος Τατσόπουλος
Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ

Δήμητρα Αθανασοπούλου
Πάρεδρος του ΝΣΚ